

2021-12-22
I2021/03391
I2021/02391

Infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att redovisa åtgärder för att genomföra visst järnvägsunderhåll i egen regi

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att, med utgångspunkt från betänkandet Framtidens järnvägsunderhåll (SOU 2020:18) och i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, redovisa vilka åtgärder som Trafikverket fortsatt behöver vidta för att myndigheten ska kunna bedriva visst järnvägsunderhåll i egen regi. De organisatoriska åtgärder som Trafikverket redovisar ska kunna utföras på ett sådant sätt att det kan säkerställas att framtida effekter av ett järnvägsunderhåll i egen regi kan utvärderas och jämföras med järnvägsunderhåll upphandlat i konkurrens.

Redovisningen ska vidare innehålla Trafikverkets beräkningar och en beskrivning av de kostnader som bedöms uppstå vid ett genomförande av underhåll i egen regi. Vidare ska redovisningen innehålla vilka konsekvenser som bedöms uppstå för övrig verksamhet vid ett genomförande av järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket ska även redovisa vilka kostnader som bedöms vara av engångskaraktär.

Kostnaden för genomförandet av uppdraget ska finansieras inom Trafikverkets befintliga ekonomiska ramar.

Trafikverket ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 20 april 2022.

Närmare om uppdraget

Trafikverket ska redovisa åtgärder som stärker myndighetens förmåga att planera och genomföra ett kostnadseffektivt järnvägsunderhåll med hög

kvalitet. Trafikverket ska särskilt beakta och ta hänsyn till att föreslagna förändringar inte medför negativa konsekvenser för möjligheterna att fortsatt upphandla delar av järnvägsunderhållet i konkurrens.

Trafikverket ska med utgångspunkt från förslagen i betänkandet Framtidens järnvägsunderhåll (SOU 2020:18)

- redovisa de förberedande organisatoriska åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna bedriva av visst järnvägsunderhåll i egen regi, redogöra för de åtgärder som fortsatt bedöms behövas vidtas samt vilka konsekvenser som bedöms uppstå för övrig verksamhet vid underhåll i egen regi,
- redovisa minst tre baskontrakt som Trafikverket framgent bör bedriva i egen regi, vilka kriterier som ligger till grund för baskontrakt som berörs samt vilka osäkerhetsfaktorer Trafikverket bedömer är förknippade med urvalet,
- särskilt analysera det nationella kontraktet avseende periodisk mätning av spår och kontaktledningar samt föreslå hur det kan bedrivas i egen regi,
- särskilt analysera och bedöma om det finns behov av att Trafikverket återtar något eller några av de tekniska kontrakten för att öka effektiviteten i förhållande till de baskontrakt som föreslås bedrivas i egen regi,
- genomföra en fördjupad analys av hur verksamheten ska försörjas med maskiner och i denna analys beakta hur ett eget förfogande över maskiner kan bidra till en förbättrad kris- och beredskapsfunktion, sänka etableringshinder för leverantörer av järnvägsunderhåll och förbättra vinterberedskapen,
- beskriva de resursbehov, exempelvis i form av personal och maskiner, som uppstår för respektive kontrakt som föreslås tas över, samt de juridiska förutsättningarna och finansiella befogenheter som krävs för att anskaffa resurserna till Trafikverket,
- utifrån de åtgärder som analyserats i strecksatserna ovan beräkna och beskriva vilka kostnader som bedöms uppstå vid ett genomförande av underhåll i egen regi, uppdelat per år och per anslag samt ange vilka kostnader som ska betraktas som engångskostnader, samt
- föreslå tidplan för genomförandet av verksamheten i egen regi givet de kontrakt som föreslås övertas i egen regi.

Skälen för regeringens beslut

Enligt regeringens bedömning har marknaden för basunderhåll delvis inte utvecklats i en riktning som är långsiktigt hållbar sedan järnvägsunderhållet omreglerades och utsattes för full konkurrens.

En särskild utredare fick den 21 mars 2018 i uppdrag att lämna förslag till hur det basunderhåll som bedrivs av Infranord AB för Trafikverkets räkning kan överföras till Trafikverket (dir. 2018:24). Uppdraget utvidgades senare till att utredaren skulle analysera behovet av långsiktiga marknadsförutsättningar avseende basunderhåll för aktörer verksamma på marknaden och föreslå eventuella förändringar i syfte att främja konkurrensen och aktörers vilja att etablera sig på marknaden och att investera i verksamheten (dir. 2019:47). Utredaren skulle även analysera om och i så fall hur en överföring kan göras och om så blir fallet, beskriva vilka funktioner, till vilken volym och var det är geografiskt ändamålsenligt att Trafikverket bedriver basunderhåll i egen regi.

Utredaren redovisade uppdraget i betänkandet Framtidens järnvägsunderhåll (SOU 2020:18). Betänkandet har därefter remitterats.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Göran Roos

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA och SFÖ

Miljödepartementet/ME

Näringsdepartementet/BSÄ och MK

Infrastrukturdepartementet/US och TM